

ABANS D'ARA

Catalans nacionals

De J.V. Foix (Sarrià, Barcelona, 1893-1987) a *La Publicitat* (1-IV-1932) en una època que el nacionalisme podria confondre's amb els corrents totalitaris ascendents a Itàlia i Alemanya. Vuitanta anys després, els partits catalans han evitat en les seves campanyes electorals l'ús de les paraules 'nacionalista' i 'nacionalisme'. Portada del llibre comentat per Foix.

J.V. FOIX 1932 PECES HISTÒRIQUES TRIADES PER JOSEP MARIA CASASÚS | 26/06/2016 00:00

Tots hem vacil·lat en la tria dels mots per a designar el nostre moviment de reivindicació nacional. El Catalanisme esdevingué Nacionalisme. Els partits catalanistes canviaren llur nom pel de nacionalistes. [...] Darrerament, en desvaloritzar-se internacionalment els mots "nacionalista" i "nacionalisme" en llur accepció imperialista, els patriotes catalans han preferit de substituir aquests mots equívocs pels primitius: "catalanista" i "catalanisme". En el pròleg al volum 77 de la Col·lecció Popular Barcino, *El principi de les nacionalitats*, el seu autor, A. Rovira i Virgili, explica la substitució del títol inicial de l'opuscle, *El nacionalisme*, per l'actual, i fa una breu disquisició sobre les diverses accepcions dels mots "nacionalista" i "nacionalisme", que havia proposat fa alguns anys René Johannet i adoptats, sense èxit, per alguns escriptors catalans. Aquests mots, inventats per a designar els moviments de reivindicació patriòtica dels pobles sense llibertat, no solament són, com diu Rovira i Virgili, de fonètica dura: són, emprats per Johannet i els seus, despectius. Si us plau, pejoratius. [...] El mateix autor proposa, amb el fi d'evitar equívocs, de substituir entre nosaltres el mot "nacionalista" pel de "nacional". Així direm, per exemple, "catalans

nacionals" per "nacionalistes catalans"; "moviment nacional" per "moviment nacionalista". Creu també que fóra desitjable la substitució del mot "nacionalista" pel de "català". No creu prudent, però, per ara, de renunciar-hi, donat que hi ha molts catalans "que no són catalanistes, que no són catalans nacionals". [...] Catalans nacionals! Quants som avui? ¿Quants de milers de catalans hi ha que viuen en i per Catalunya, que viuen com a "nacionals" de Catalunya? No compteu els que creuen que Catalunya té dret a la seva llibertat, els defensors exteriors de la llibertat nacional de Catalunya, ans els que viuen, en carn i esperit, el procés d'alliberament nacional de la Pàtria. Això és: "catalans nacionals". Aquesta expressió de Rovira i Virgili matisa ricament el nostre vocabulari patriòtic. Cal valoritzar-la prou perquè a no tardar l'aspiració de tots els catalans sigui d'esdevenir "catalans nacionals", d'ostentar aquest apel·latiu amb l'arrogància de qui ha passat a ésser un ciutadà actiu de Catalunya.